ÚSTAVNÍ SOUD

JOŠTOVA 8, 660 83 BRNO

Vážený pan
Ing.

V Brně dne 20. září 2012
Sp. zn.: Spr. ÚS 739/12

Vážený pane inženýre,

z pověření předsedy Ústavního soudu Vám odpovídám na Váš e-mail ze dne 31. srpna 2012.

Otevíráte v něm složitou otázku retroaktivního působení soudních rozhodnutí. Je skutečností, že každé rozhodnutí nejvyšší soudní instance, jejíž rozhodnutí mají precedenční význam, má vliv i na interpretaci dějů minulých, protože „nalézá" právo, což implikuje, že objevuje něco, co zde sice dříve bylo, co však nebylo zřetelné a čímž se jen teoreticky mohli adresáti právních norem řídit. Je to odvěký problém soudcovského nalézání práva a situace s kolísající judikaturou Ústavního soudu na poli tzv. regulovaného nájemného je jedním z příkladů, kdy nalézání práva může mít fakticky na některé subjekty i zpětný účinek. To je však vlastnost (nebo okolnost), jež je soudcovskému rozhodování vlastní a jíž se vyhnout v žádném právním řádu nelze.

V daném případě navíc došlo k přijetí stanoviska pléna Ústavního soudu, jež překonalo právní názor vyslovený v dřívějším nálezu senátu Ústavního soudu. Stalo se tak ovšem v souladu se zákonem předpokládanou procedurou a za zákonem stanovených podmínek. To, že zákon, stejně jako soudní judikatura, se mohou měnit, je samozřejmé a přirozené, neboť jinak by bylo právo strnulé a neschopné vývoje. Za těchto okolností lze ovšem jen s velkými obtížemi tvrdit, že zde bylo nějaké nezákonné nebo neústavní rozhodnutí, z něhož by (Vám) mohla vzejít škoda. Předpokladem odpovědnosti za škodu je totiž v prvé řadě identifikace nějakého protiprávního jednání nebo stavu, v řadě druhé existence nějaké škody a konečně prokázání příčinné souvislosti mezi nimi. Mám za to, že existenci protiprávního jednání, aktu či stavu – opíráte-li se jen o skutečnost změny právního názoru Ústavního soudu cestou přijetí stanoviska pléna dle § 23 zákona o Ústavním soudu – se Vám zřejmě prokázat nepodaří.

Ale abych Vám odpověděl na Vaši otázku, Ústavní soud tvrzenou škodu – aniž bych tím připustil, že Vám vůbec nějaká vznikla – nahradit nemůže, neboť neexistuje právní norma, na jejímž základě by tak mohl učinit. Obávám se, že zde není ani jiný orgán, na nějž byste se mohl úspěšně obrátit s takto formulovaným požadavkem. Pokud jde o odpovědnost státu za škodu, ta se řídí zákonem č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich

Tel.: 542 16 2111, fax: 542 16 1309
podani@concourt.cz

činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, avšak i podle tohoto zákona je předpokladem vzniku nároku na náhradu škody zjištění nějakého protiprávního rozhodnutí a posléze jeho zrušení z důvodu protiprávnosti nebo nesprávného úředního postupu. Nic takového ovšem zřejmě není a nebylo, jak jsem uvedl výše. Pokud se s tímto závěrem neztotožňujete, nic Vám samozřejmě nebrání v tom, abyste se pokusil takový nárok cestou tohoto zákona uplatnit. V takovém případě se budete muset obrátit na příslušný ústřední správní úřad, jímž je – ve vztahu k tvrzenému jednání Ústavního soudu – dle § 6 odst. 3 Ministerstvo financí.

S pozdravem

Tomáš Langášek
generální sekretář Ústavního soudu